לשיל סח.,לשיל סח.,ג'טין נב: כתובות פז.

ק:, ד) כתובות פה:, ה) [ב"ב יג.], ו) מן הנותר.

כל"ל רש"ל, ז) [ל"ל אסי], ה) כדי לפרוע. כל"ל רש"ל,

ט) למיל.

תורה אור השלם

1 רַעָך וְרֵעַ אָבִיךּ אַל תַעֲוֹב וּבֵית אָחִיךּ אַל תָבוֹא בְּיוֹם אֵידֶךְ טוֹב

שכן קרוב מאח רחוק:

הגהות הב"ח

(ל) רש"י ד"ה לאשה וכו׳

לא מסלקינן לה דלאו וכו׳

נח מסנקינן לה דנחו וכוי להרחיקה: (3) בא"ר אין לנו לסלקו. נ"ב פיי בשביל המלרן ע"י באשר"י: (1) בא"ד חלקו הרי כל"ל

ואות ו' נמחק: (ד) ד"ה שכיני וכו' ובאו עליה ללקחו שכינים: (ד"ה

ישוב וכו' ב"ד לא כל"ל ואות ל' ואות ו' נמחק:

בג א ב מיי׳ פי״ג מהל׳ שכנים הלכה א סמג עשין פב טור וש"ע ח"מ קעה סעיף יח וסעיף

נד: סד ג מייי שם פי"ב הלכה ו סמג שם טוש״ע שם סעיף לו: חה ד מיי שם טוש״ע

שם פעיף לו: שם פעיף לו: שו ה מיי שם טוש"ע שם

: סעיף לח סד ו מיי׳ שם טוש״ע שם . סעיף לט: סעיף לט ספיף נס. סח ז מיי׳ שם הלכה ז

טוש"ע שם סעיף מ: סמ ח מיי׳ שם הלכה ט :נו מעיף מב ש"בוט :סעיף מב עא י מיי׳ שם טוש״ע שם

קב כ מיי פייצ מהלי לב כ מיי פייצ מהלי אשות הלכה טו ופיית הלכה כ ופייצ מהלי

מלוה הלכה יא סמג עשין . מח ולד טוש"ע אה"ע סי ע סעיף ה וסי׳ לג סעיף כה וסי׳ קד סעיף ג וסי׳ קיב סעיף ו וטוש"ע ח"מ קיב סעיף ד זמוטייע טיית סי קט סעיף ג: עג ל מיי פייצ מהלי

שכנים הלכה יג יד סמג עשין פב טוש״ע ח״מ סי' קעה סעיף מו: עד מ מיי' שם הלכה ה טוש"ע שם סעי

מט: עה גם מייי שם פי״ד הלכה ה סמג שם :טוש"ע שם קעי' נ עו ע פ מיי שם הלכה א טוש"ע שם סעי כג: עו צ ק מיי׳ שם טוש״ע שם סעי׳ כה:

עה ר ש מיי׳ שם פי״ב הלכה טו סמג שם :מוש"ע שם סעי נא עם ת מיי שם פי״ד הלכה א סמג שם :טוש"ע שם סעי׳ כו א מיי׳ שם פי״ב הלכה :טוש"ע שם סעי כו

ב ג מיי׳ שם פי״ב הלכה ה קמג שם טוש"ע שם סעי

מובנינן בדא אברותא. אין לפרש כל הני מילי לצורך יתומים ואי לא איערומי קא מערים. אם באתי ליקח אצלם יסלקוני אקנה דא"כ הוה משמע דלשאר צורכי יתומים אין מוכרין אני בית סאה באמצע ואהיה אני מצרן לכל רוח ואקנה אני אחרי בלא אכרותא כי הנהו דחשיב פ' הנוקין (גיטין דף נב. ושם) מוכרים

> היתומים (ערכין דף כב. ושם) דפריך לרב י אשי דאמר אין נוקקין כוי מדתנן שום היתומים שלשים יום ומכריזין בבוקר ובערב לוקמה במילי דיתמי שלריכי הכרוה אלא ודאי לכל מילי דיתמי אין לריכין הכרזה ובשמעתין מיירי בכרגה ומזוני וקבורה דאשה ובנות ואם תאמר לקבורה פשיטא דמזבנינו בלא אכרותא דאטו יהיה מת מוטל באשפה כל ימי הכרזה וי"ל דאם לוו לצורך קבורה קאמר דמזבנינן בלא אכרזמא ס כדי לפדות אי נמי דה״א שממשכנין מחפצי יתומים עד שמכריזין קמ"ל: שמתינן ליה עד דמקבל כו'. דוקה שישרחל רונה

ליקח בדמים שנתן העכו"ם: שביני העיר בו׳. הא מילתא בדין הקדמה קמיירי כששניהם מלרנים ושכן עיר מלרן מלד העיר שיש לו שדה אחורי ביתו הסמוכה לזו ושכן שדה שיש לו שדה רחוקה מן העיר הסמוכה לזו: ארעא דחד ובתי דחד. שהנית בנוי על גבי קרקע מרי

דארעא מעכב שלא ימכור הלה עליו ואבניו כי אם לו אבל בבית אלל בית או קרקע שאינו עומד לזריעה לא שייך דינא דבר מצרא דלא שייך התם טעמא דקאמר בסמוך להכנים תלם אחד ודוקא בשדה של זריעה שייך הישר והטוב שיכול לחורשם בבת אחת וכן פר"ת בתשובה אחת המתחלת חזרנו על כל נידי נדדים ולא מלאנו דין מלרנות בבתים: 636

אייתי זוזי קחזינן אי גברא דאמיד הוא דאזיל ומייתי זוזי נטרינן ליה ואי לא לא נטרינן ליה

ארעא דחד ובתי דחד ימרי ארעא מעכב אמרי בתי מרי בתי לא מעכב אמרי דארעא ארעא דחד ודיקלי דחד "מרי דארעא מצי מעכב אמרי דיקלי מרי דיקלי לא מצי מעכב אמרי דארעא ארעא לבתי וארעא לזרעא ריכבא משום דינא דבר מצרא אפסיק משוניתא או ריכבא יישוב עדיף ולית בה משום דינא דבר מצרא אפסיק דדיקלא "חזינא אם יכול להכנים בה אפילו תלם אחד אית בה משום דינא דבר מצרא ואי לא לית בה משום דינא דבר מצרא יהני ד' בני מצרני דקדים

חד מינייהו וזבין זביניה זביני יואי כולהו אתו בהדי הדדי פלגו לה ©בקרנזיל:

ואי לא איערומי קא מערים "מתנה לית בה משום דינא דבר מצרא אמר אמימר באי כתב ליה אחריות אית בה משום דינא דבר מצרא ימכר כל נכסיו לאחד לית בה משום דינא דבר מצרא ילבעלים הראשונים לית בה משום דינא דבר מצרא היזבן מעכו"ם וזבין לעכו"ם לית בה משום דינא דבר מצרא זבן מעכו"ם דאמר ליה ארי אברחי לך ממצרא זבין לעכו"ם יעכו"ם ודאי לאו בר ועשית הישר והמוב הוא ישמותי ודאי משמתינן ליה עד דמקבל עליה כל אונםי דאתי ליה מחמתיה משכנתא לית בה משום דינא דבר מצרא ידאמר רב אשי אמרו לי סבי דמתא מחסיא מאי משכנתא דשכונה גביה מאי נפקא מינה לדינא דבר מצרא "למכור ברחוק ולגאול בקרוב ברע ולגאול ביפה לית בה משום דינא דבר מצרא 'לכרגא ולמזוני ולקבורה לית בה משום דינא דבר מצרא סידאמרי נהרדעא לכרגא למזוני ולקבורה מזבנינן בלא אכרזתא ללאשה וליתמי מולשותפי לית בה משום דינא דבר מצרא ישכיני העיר ושכיני שדה שכיני העיר קודמין ישכן ותלמיד חכם תלמיד חכם קודם קרוב ותלמיד חכם תלמיד חכם קודם איבעיא להו שכן וקרוב מאי ת"ש יימוב שכן קרוב מאח רחוק יהני זוזי מבי והני זוזי תקולי לית ביה משום דינא דבר מצרא יהני ציירי והני שרי לית ביה משום דינא דבר מצרא "אמר איזיל ואטרח ואייתי זוזי לא נטרינן ליה אמר איזיל

ללוקח נאמר משוך ידך ויקחנה זה: שמותי ודחי משמחינה ליה. למוכר להבולי עליה כל אונסא דאית ליה מחמת העכו"ם: משכנתת. אם מכרה למי שממושכנת לו: לית בה משום דינא דבר מלרא. שוה שכן מלרן מכולן שכולה שכונה בידו: למכור ברחוק ולגאול בקרוב. אם המוכר הזה מוכרה מפני שהיא רחוקה ממנו ורוצה לקנות אחרת בקרוב: אין בה משום דינה דבר מלרה. לפי שחין לנו להפסיד מוכר משום טוב וישר דמלרן דכשם שעלינו לעשות טוב לזה כך עלינו לעשות טוב לזה ואם באנו לעשות איחור בדבר שמא בין כך ובין כך תמכר זו שהיה רולה זה לקנות: וכן לכרגא. לפרוע כסף גולגלתא למלך: [ולמווני]. למזון אלמנה והבנות שב"ד מוכרין בנכסי יתומין וכן לקבור את המת: בלא הכרותה. וכיון דמשום רווחה דיתמי לא משהינן למילתא פן יכעום שוטר

כן לכל לד ולא יוכלו לסלקני מן המחלה יומן הנותר לכל רוח הלכך שדותיהן לקנות להן מגלה ולילית ושופר כו' וא"כ בפרק שום מהשתא מסלקינן ליה: ואי כסב ליה אחריום כו'. דודאי מכר הוא שאין כותבין אחריות על המתנה: מכר כל נכסיו לחחד. בכל מקום

משום דינה דבר מלרה. שלה תקנו חכמים ללוקח להסתלק לעשות הישר והטוב לבעל המלר שהוא רעה למוכר שזה לא יקנה השאר שימשוך את ידו בשביל זו ובמקום פסידא דמוכר לא תקון דינא דבר מלרא כדאמר לקמן הני ליירי והני שרו לית בה משום דינה דבר מנרה: הריה הברחי לך. ואין לך ישר וטוב מוה: עכו"ם לאו בר ועשים וכו'. ואין לנו לומר על דינא דבר מצרא ועשית הישר והטוב אלא ללוקח שהמוכר אומר לו מה עשיתי לך אם ארנה לא אמכרנה לך ותהא בידי אבל

המלך וכן חסרון מזונות ולבזיון המת

כל שכן דמשום בר מלרא לא משהינן

מילתא לאודועי: לאשה ליחמי ולשותפי. מכר לאשה לא מסלקינן (6) ליה דלאו

שהן זו במזרח וזו במערב וילחו

מלרני אחת מהן וערערו: לים בהו

לעזי רש"י פלשייר"י [פליישיי"ר]. לכופף ענפים של עץ

מוסף רש"י

מאי משכנתא דשכונה בביה. אין שכן קרוב ממנו, ואם בא הלוה למכרה אין בבעל מלריה שכן טוב לקנותה כזה (לעיל סח.). לכרגא. לפרוע למלך כסף גלגולת הימומים (כתובות ק: ושם פד.). ולמזוני. מזון האשה והבנות והיתומים שם). ולקבורה. לקבורת המת או היתומים (שם). מזבנינן. נכסי דיתמי בלא אבו זונא. שמין שטות ומתון לדבר (שם) שאין פנאי להמתין משך ימי הכרוה

> מתני אורח ארעא לאהדורי ולבקש מי שיש לו קרקעות למכור ומה שבאה לידה ראשון אין לנו לומר ועשית הישר והטוב להרחיקו מעליו. וכן יתמי. ושותף שמכר לו לחבירו חלקו בשדה שהן שותפין בה (כ) אין לנו לסלקו משום דינא דבר מצרא ולומר אין אחה בא בחלק חבירך אלא כאחד המצרנין ויקחנה עמך אלא כיון דלא נתברר חלקו (2) והרי הוא כשכן בכולה: **שכיני העיר ושכיני השדה שכיני העיר קודמין.** נראה בעיני דלאו בדינא דבר מלרא איירי אלא להשיא עצה דרך ישר וטוב למוכר שאם יש לו שדה למכור ובאו עליה יו׳ ללוקח שכינים הדרים אצלו בדירה ושכן שיש לו בשדה ששדומיהן סמוכות זו לזו וזו שיש לו למכור אינה סמוכה למצרן שכיני העיר קודמין. ואני לא דקדקתי בה מפי רבינו כל צרכי ועד הנה פירשתי דבמצרן דיליה קאמר. והשתא לא נראה לי דאם כן הוה ליה למיתנינהו בהדי הנך דלעיל ולמימר הכי לאשה וליחמי ולשותפי ולשכיני העיר ולח"ח לית בה משום דינא דבר מצרא מאי שנא דשני בלישנא דכולי שמעתא למינקט לישנא דקודמין ותו דקאמר שכן ותלמיד חכם ח"ח קודם אי האי שכן מצרן הוא אמאי ת"ח קודם תלמיד חכם לאו בר ועשית הישר והטוב הוא דהאי ועשית אלוקח שדיוה רבנן כדאמרינן לעיל גבי זבין לעכו"ם עכו"ם לאו בר ועשית כו' ותו קרוב ותלמיד חכם מאי דינא דבר מגרא איכא וא"ת כששניהן מגרנין אטו משום דת"ח הוא משלח גלימא דאינשי: זווי טבי זווי סקולי. מלרן שבא לעורר על המקח מביא מעות שמשקלן טוב יותר על של לוקח אבל של לוקח טבין וחריפין במטבע היוצאה יותר משל מצרן ואי נמי איפכא: לים בה משום דינא דבר מצרא. דאמר ליה המוכר בהא ניחא: הני ציירי והני שרו. לוקח ומצרן ששלחו מעותיהן של מצרן צרורין וחתומין וזה ירא להתירן שלא יאמר יותר היו ושל לוקח מותרין: ליח בה משום דינא ד**בר מגרא.** דפסידא דמוכר הוא דאמר לזוזי צריכנא: **אמר ליה איזיל ואיטרח וכו**'. מילחא באפי נפשיה היא, מצרן שאמר איזיל ואיטרח וכו': דאמיד הוא. שאנו אומדין אומו דאפשר לו לקיים דבריו: ובחי דחד. בנין שעליה: מרי ארעא מעלב אמרי בחי. שלא למכור הבנין לאחר דהואיל והוא בא למוכרם חה לריך לה טוב שיהיה בנינו בקרקע שלו ואיכא הישר והטוב: מרי בחי לא מעכב אמרי ארעא. שהוא אינו חשוב שכן לכשיגיעו שניו עומד להסתלק מיניה: ודיקלי דחד. שמכר לו דקלין בשדהו להניחן שם עד זמן פלוני או עד שיבשו: **ארעא לוורעה**. המלרן חפץ בה לזריעה והלוקח לריך בה לבנין בית: ישוב דבחי עדיף. (כ) לבית דין ולא תקנו כאן עשות ישר וטוב שזו טובה מזו: אפסיק משוניםה. שן סלע מפסיק בין שדה זו לשדה של מלרן: או ריכבה דדיקלה. הדקלים הכפופין וסמוכין זו ללד זו ומסוגרין כחומן שקורין פלשייר"י בלע"ו: אם יכול להלנים המלרן סלם אחד. משדהו לחוך שדה זו אית בה וכוי: סלם. שורות המענה: ואי אייסי בהדרי. שמערער כל אחד על מצרנותו: פלגי לה בקרנויל. בארבע אלכסונות שיהא כל אחד נוטל בה על פני כולה סמוך לו כזה. ולשון קרנזיל זיל בה לקרנות:

